

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinandi 4/2a
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre 600 Lej
Fél évre 300 Lej
Negyed évre 150 Lej
Havonta 50 Lej

Hirdetések díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Emelkedik a lej.

A Zürich és Páris felé figyelő román közgazdasági élet örömmel tapasztalja, hogy a lej máról-holnapra szinte ugrásszerűen 2.47 és félről 2.52 és félre emelkedett. Ez az öt pontos emelkedés az utóbbi idők vigasztalan valutaegyezési után valószínűleg üdítőleg hatott. Az emberek fellélegzettek, újra bizakodás lépett a nagy csüggedés helyébe, a kereskedelem, az ipar és általában az egész közgazdasági élet, amelyet a lej eddigi mesterséges lerontása szinte béklyókba kötött, most úgy érzi, hogy a Zürich és Páris által megszorított acébilincs kezd lehullani.

Széles körben megelégedést keltett a lej emelkedése, hiszen pénzünk külföldi vásárló értéke elsősorban mindannyiunk zsebet érinti. De van még, ami az emelkedésnél is fontosabb: a stabilizálás. A lej emelkedésének kapcsán nagy és jelentős feladat vár a pénzügyi kormányra. Egészséges, észszerű fináncpolitikát kellene végre kezdeményezni s ennek a kormányakciónak elsősorban arra kellene törekednie, hogy a lej belső vásárló erejét áttolja a határokon és odakünn megszilárdítsa. Egy stabil és örökös fluktuációtól megkímélt valuta iránt sokkal nagyobb a külföld bizalma, de benn az országban is erősebb alapokra támaszkodhat az ipar és a kereskedelem, ha nem kell örökös aggódni, hogy a vásárló érték máról-holnapra eshet vagy emelkedhet. A kalkuláció, az import és az export mindjárt szabadabb és könnyebb, mert az ügyleteket lebonyolító nyugodtan köthetnek üzletet: nem kell félniük, hogy a megkötéskor precízított lej a lebonyolítás idejére már óriást emelkedhet vagy eshet. Nem kell reszktenie gondolniuk arra, hogy jóhiszeműségük milliós árdifferenciát idézhet elő valutaértécsökkenésben. Eklatáns példája a valutastabilizálás áldásának az osztrák korona. Ez a pénz, dacára annak, hogy csak háromszázad része a leinek, mégis a kereskedelmi életben a jó pénzhez tartozik, mindenki által szívesen elfogadott fizető eszköz. Mindez azért, mert az osztrák korona egy év óta már stabil.

Azt szeretnők mi is, ha a kormány okos pénzügyi politikával a lejt tevévinné az öt megillető európai nívóra és akkor megfelelő ponton stabilizálná. Fontosabb lépést a konszolidáció érdekében igazán nem tehetne.

Herriot diadala a francia kamarában.

Ujabb bizalmi szavazatot kapott. — Nehézségek Németországban a Dawes-tervezet elfogadása körül.

(Berlín, augusztus 26.) A német birodalmi gyűlésen rendkívül heves vita keletkezett a londoni egyezmények és a Dawes-terv elfogadása körül. A kormányt számos éles támadás érte, főképpen a nemzetiek részéről. Dr. Marx kancellár válaszolt a vádakra és valamennyit határozott hangon utasította vissza. A kancellár beszédének legfontosabb mozzanata annak bejelentése, hogy a birodalmi kormány megbizta Stahmel londoni német nagykövetet a londoni jegyzőkönyvek aláírására teljesen függetlenül attól, hogy a birodalmi gyűlés elfogadja-e a Dawes-tervezetet. A helyzet tehát még teljességgel tisztázatlan. A Berliner Tageblatt szerint a nemzeti párt is keresi a megoldási módot, mert tudja nagyon jól, hogy a Dawes-tervezet visszautasítása a birodalmi gyűlés felosztatását vonná maga után. Valószínű azonban, hogy a londoni egyezmény elfogadásához szükséges kétharmad többség megszerzését kompromiszsumos tárgyalásokkal biztosítja a kormány, amely a védővám kérdésével befolyásolja az ellenzékot. Erre vall a kancellárhoz közelálló Germania cikké is, amely azt mondja, hogy a kormány semmit sem tehet a mezőgazdaság érdekében követelt törvényjavaslatok megszavazásáért, ha a birodalmi gyűlés nacionalistái nem segítik elő a londoni egyezmény elfogadását.

Párisi jelentés szerint a londoni értekezletről előterjesztett interpellációk a kamarában olyan óriási izgalmat okoztak, amilyenre már régen volt példa. Herriot miniszterelnök, aki magyszerű debaternek bizonyult a jobboldal interpellációs pergőtüzében, azt indítványozta, hogy a kamara éjjel 11 órakor folytassa tanácskozását. A szavazás a jobboldal újabb vereségével végződött, mert a kamara hajnalban 336 szavazattal 264 ellenében másodszor is bizalmat szavazott a kormánynak. Az éjszakai ülésen folytatta Herriot nagy beszédét, amellyel az interpellációkra válaszolt. Azt mondta, hogy Londonban azért nem tárgyalhatott szabadon, mert ebben az előző kormányok által teremtett fajt

accompli akadályozta. A Dawes-tervezet az igazságosságon alapul, mert a gazdasági kérdéseket nem lehet bajonettel megoldani. A legjobb védekezés Franciaországnak, ha sohasem hagyja el a jog talaját. A Ruhr-megszállást mindig helytelenítette. A szenátus mai ülésén kezdte meg a londoni egyezmények tárgyalását. Herriot hatalmas kamarai sikere után bizonyosra veszik, hogy a szenátus is elfogadja a megegyezéseket. Poin

caré is felszólal a szenátusi vita során és beszéde elé feszült várakozással tekintenek.

Londoni jelentés szerint a Daily Telegraph arról értesül, hogy a Dawes-tervezet elfogadása esetén a terv végrehajtására szükséges új állásokat létesítsenek, amelyek betöltését a különböző hatalmak között osztják szét. A jóvátételi fizetések főbiztosa a lap szerint amerikai lesz, a bankügyeke hollandi, a vasutügyeke francia, a bevételket ellenőrző angol, a vasut kötelezvényének kezelési főbiztosa olasz lesz, az iparkötelezvénye két belga.

„Magyarország a Népszövetség kedvence.”

Korányi pénzügyminiszter érdekes nyilatkozata. — Magyar miniszterek utazása Genfben.

(Budapest, augusztus 26.) A magyar államférfiak genfi útját általános érdeklődés kíséri, mert a kiutazó miniszterek érintkezésbe lépnek a kül államok vezetőférfijaival. A magyar miniszterek először Herriot francia miniszterelnökkel találkoznak. Azt tervezik, hogy a népszövetségi tárgyalások során külön magyar albizottságot alakítanak és ez tárgyalná le a magyar szanálási program főbiztosi jelentéseit. Báro Korányi Frigyes pénzügyminiszter Genfben utazása előtt nyilatkozott a lapoknak és kijelentette, hogy a Népszövetségnek ezúttal a harmadik szaná

lasi jelentést terjesztik elő Smith főbiztossal egyetemben. A jelentés kedvező és ezért hiszi, hogy az illetékesek meg lesznek vele elégedve. A szanálási program szerényen folyik és bizik benne, hogy a gazdasági nehézségeket elháríthatják.

— A genfi tanácskozások elé a legnagyobb bizalommal nézünk, — mondta a miniszter, — de azt hiszem, hogy most mi leszünk a Népszövetség kedvence. Genfben mintegy három hétig maradunk.

A pénzügyminiszter ma el is utazott Genfben Smith népszövetségi főbiztossal.

Éles harc az osztrák kormány és Ausztria főbiztosa között.

Zimmermann továbbra is gyámság alatt akarja tartani Ausztriát. — Ha a főbiztos győz, lemond a Seypel-kormány.

(Bécs, augusztus 26.) A Népszövetség delegátusai a napokban érkeznek meg ide, hogy tanulmányozzák az osztrák köztársaság jelenlegi helyzetét. Az állam szanálása ügyében ugyanis ellentétek keletkeztek Zimmermann amsterdami főpolgármester, a Népszövetség ausztriai pénzügyi főbiztosa és az osztrák kormány között. Az ellentétek pedig állandóan nagyobbak lesznek. Az osztrák kormány az eddig elért szanálási sikerek következtében mindenáron a pénzügyi ellenőrzés megszüntetésére törekszik. Zimmermann pedig ezzel ellenkezőleg most beterjesztett jelentésében a légszűkítőben vázolta Ausztria helyzetét a Népszövetség vezetői előtt. Jelentésében kéri, hogy az ellenőrzést egy esztendővel hosszabbítsák meg. A Zimmermann ellen megindított harcban azonban még az osztrák ellenzék is támogatja a kormányt.

Ha a Népszövetség Zimmermann javára döntene, akkor a Seypel-kormány lemondana és ezután alig akadna kormány, amely Zimmermann programját végrehajtaná.

„Igazi béke — igazság”

Befejeződött a katolikus diákszövetség világkongresszusa.

Budapestről táviratozzák: A Pax Romana katolikus diák-világkongresszusa ma tartotta zárülését, amelyen dr. Glatfelder Gyula püspök latin nyelvű záróbeszédében örömmel állapította meg, hogy a kongresszusnak sikerült egyesíteni a nemzeteket és előmozdítani egy szebb kor eljövését. Ezért a békéért szólaltak fel a pápák és ha a béke, az egyetértés mégis késik, annak magyarázata a szent írás, amely szerint nincsen békéjük az istenteleneknek. Az igazi béke csak az igazság útján érhető el.

Az amerikai milliomas gyilkosok bűnpöre

Hogy dolgozik a védelem. — Az orvosszakértők erővel örülteknek akarják nyilvánítani őket. — Az ügyész halálbüntetést kér a gyilkosok fejére.

Chicagoból jelentik: A milliomas gyilkosok bűnpörében még mindig folyik a tárgyalás. Richard Loeb és Nathán Leopold védői még mindig az orvosszakértőket vonultatják föl, akik igyekeznek az örültséget kimutatni. E pillanatban még nem lehet megállapítani, hogy az orvosszakértők tanúságtételének végeredményében milyen hatása lesz, Robert E. Crowe ügyész azonban gyöngültni érzi maga alatt a talajt és erőlyes válasza készül annak kimutatására, hogy a gyilkosok becsapták a pszichiaterket és előre megfontoltan úgy reagáltak a pszichológiai kísérletekre, ahogy arra abnormalis emberek reagálnak szoktak.

Dr. Healy, az egyik orvosszakértő azzal kezdte jelentését, hogy Richard Loeb és Nathán Leopold bűnszövetsége azzal kezdődött, hogy együtt csaltak bridejüket házban.

A hamis játékhoz később alkótrófos dorbézolások csatlakoztak, Loeb kriminális tendenciái azonban megnyilatkoztak már Leopolddal való társulása előtt. Amikor kilenc éves volt állandó tolvajlásért követelt el. Ellopott mindent, amire rátehette a kezét. Bemászott a szomszédos házak ablakain és ellopott értékes yázákat, amikkel nem tudott semmit sem csinálni, de aminek eltulajdonítása

Kielégülést jelentett neki. A két fiú társulásáról szólva, dr. Healy azt mondta, hogy hihetetlenül abszurd és gyerekes szövetséget kötöttek, amelynek az volt a célja, hogy gyerekes fantáziájukkal kigondolt dolgaikat megvalósítsák.

Az ügyész ennél a kijelentésnél felugrott és tudni akarta, hogy mi volt az a szövetség. Dr. Healy kijelentette, hogy csak a zárt ajtók mögött mondhatja el. Caverly, bíró rendelkezése az ügyész és a tanu a bíról szék elé vonultak és dr. Healy ott suttogva előadta jelentésének ezt a részét. A bíró közben árgus szemekkel vigyázott, hogy az újságírók el ne lessenek valamit és kijelentette, hogy ha meg is hallanának valamit, nem szabad lenyomtatni abból egy szót sem.

Elmondotta dr. Healy, hogy Loeb kijelentette előtte, hogy nem érez semmi olyan érzést, ami elrettenthetné attól, hogy újra elkövesse ugyanazt a bűncselekményt. Leopold is úgy nyilatkozott, hogy valószínűleg a bűnözői pályán marad, de intellektuális szempontokból.

Dr. Gluck orvosszakértői jelentése megállapította, hogy a gyilkosok a tett elkövetése közben semmi emociót nem éreztek és az egyetlen érzésük a kielégülés nyujtotta öröm volt. A nagy bűnpör iránt még mindig nagy az érdek

lődés. A tárgyalás, a védők minden erőfeszítése dacára, befejezéséhez közeledik. A bizonyítási eljárást ugyanis a szakértők vallomása után a bíróság befejezte, sőt az ügyész nyomban elmondotta vádbeszédét. Az ügyész rab lássai, gyilkosságát és szöktetés

sel vádolja Loeb és Leopold vádlottakat és mind a kettőre halálbüntetést kért. A két vádlott feszült figyelemmel hallgatta az ügyész beszédét és az ügyész egy egy kitételénél hangosan felkacagtak, úgy hogy az elnök rendre is utasította őket.

Vadász Lipót utolsó órái.

Ealdoklik Tisza István egyik leghivebb politikai barátja. Nagybeteg magyar politikus.

(Budapest, augusztus 26.) Vadász Lipót dr. volt igazságügyi államtitkár és országgyűlési képviselő, néhai Tisza István kiváló munkatársa, a híres „Lex-Vadász” megalkotója haldoklik. A nagybeteg politikus szívbjában szenved, betegsége két hét óta oly annyira rosszabbodott, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhet. Vasárnap óta érve rése kihagyó és szívét is csak injekciókkal tartják ébren. A magyar politikai és társadalmi élet kiválóságai állandóan meglátogatják, felkereste báró Korányi Sándor tanár is, de ő is a legrosszabbat jósolta. Állandóan önkivületlen állapotban van és csak percekre tér magához. Utolsó tiszta órájában a következő szavakat intezte fiához, Vadász György dr.-hoz:

— Mondd meg fiam, megtettem minden kötelességemet?
— Meg, meg, édesapám.
— Biztos?
— Biztos.
— Na, akkor Isten áldjon. —
Azóta nem ismert meg senkit.
Vadász Lipót elmulásával a

régi Magyarország egyik rendkívül tehetséges, puritán és meggyőződéses politikusi száll a sirba. Tisza István felkérésére vállalt mandátumot a munkapárt uralomra jutásakor a kisvárdai ügyvéd. A képviselőházban csak egy év mulva szólalt fel és első beszéde után a pártban és a politikában vezető szerephez jutott. Majd Tisza István Balogh Jenő igazságügyminiszter mellé politikai államtitkár rá nevezte ki. A szerény, finomlelkű és tisztakezü politikus pártkülönbség nélkül szerették és jogi és szónoki képességeit nagyrabecsülték. Tiszának egyik legbensőbb barátja volt Vadász Lipót és a vezér halála után változatlan hűséggel szolgálta annak emlékét és szellemi hagyatékát.

— Leszakadt hid. Tegnap délelőtt az arad-curtici országúton ke resztül vezető száraz ér hídja leszakadt. Szerencsére baleset nem történt. A városi mérnöki hivatal megbízásából ma délelőtt a műszaki bizottság tagjai kiszálltak a helyszínen és elrendelték a hid sürgős újrajáépítését.

Felépítik a párisi Notre-Dame csonka tornyait?

Az amerikaiak ötlete. — A francia művészek tiltakoznak a terv megvalósítása ellen.

(Páris, augusztus 13.) Aká soha sem volt Párisban, az is tudja, hogy itt van a Louvre, az Eiffel-torony és közvetlen a Szajna partján áll két csonka tornyával a világ egyik leggyönyörűbb katedrális, a Notre-Dame. Egy templom, amit elkezdtek építeni a XII-ik században, — díszítésein, faragványain a római építőművészet stigmája, — majd folytatódik az építkezés a gothikus stílusban, aztán a XIII-ik században a XIII-ik század stílusában rekonstruálják és így tovább, századokon, korszakokon keresztül. Minden korszak, minden század művészete rajta hagyta a maga jellegzetes vonásait a párisi Notre-Dame-on. Egy templom, amelyet úgy, ahogyan van, valami óriási muzeumba kellene elhelyezni és megóvni minden egyes követ az idő viszonytagsága ellen.

A modern idők emberei azonban, úgy látszik, nem ismernek sem kegyeletet, sem történelmi

és művészeti értékeket. Ami régi, de még használható, azt, az ő felfogásuk szerint, át kell alakítani, hozzá kell idomítani a mostani idők arculatához s ott, ahol évszázadokkal ezelőtt letették az építőkalapácsot, a munkát — történelmi emlék és érték ide vagy oda, — be kell fejezni. Hol is születne meg ilyen ötletek másutt mint Amerikában! A fantasztikus ötletek hazájából, aztán elindul egy yankee az öreg Európába, megáll a párisi Notre-Dame előtt, nézi-nézi a katedrális két csonka tornyát s felkiált:

— Hiszen ez a templom még nem is kész! A két tornya nincs befejezve!

És megszületett az ötlet. A Notre-Dame két tornya valóban azért csonka, mert az építkezést nem fejezték be. Tehát fel kell építeni.

Az amerikai ötlet napvilágot lát s amire emberöltőkön át senki sem gondolt, most mindenkit foglalkoztat. Egy-két hét csupán s már Viollet-le-Duc francia építőművész el is készítette a terveket. A tervek szerint a Notre-Dame két tornya teljes hasonmása vol-

na a budai Mátyás-templom tornyának. A francia művészvilág: festők, építészek, szobrászok azonban a leghatározottabban tiltakoztak a terv megvalósítása ellen.

— Nem értenek ehhez az amerikaiak, — jelentették ki egyöntetűen. — Emberek azok, akik nem ismerik a művészetet. Nem is felnőttek, csak gyerekek. Csak gyerekeknek lehet olyan ideája, hogy a gothikus művészet egyik leggyönyörűbb alkotásához hozzányúljon a XX-ik század építőművészetének bizonytalan vésője. Nincs sem Franciaországban, sem Párisban egyetlen olyan épület sem, amely jobban reprezentálná a gothikus művészetet, mint a Notre-Dame. És aztán ki volna az a rész vállalkozó, melyik szobrász, vagy építész, aki hozzányúl a katedrális csonka tornyaihoz? Viollet-le-Duc? Ő csak tervez, de a kivitel előtt ő is visszahökkegne.

— A Notre-Dame így, ahogyan van, befejezett és tökéletes. Speciális amerikai betegség az, hogy a munkákat matematikai pontos sággal kell befejezni. Azután egy olyan épületnél, amelyen különböző századok művészetének stigmája van, ugyan mi jelképezné a

XX-ik század építőművészetét? Ha csupán azért merült fel ez a merész ötlet, mert Párisnak reprezentáló tornyokra van szüksége, úgy, ott van az Eiffel-torony. Az épen elég magas. De aki a Notre-Dame csonka tornyaihoz hozzányúl, az csak örült lehet, nem pedig művész. Viollet-le-Duc a művésztársai tiltakozása ellenére is védi a terveit.

A Notre-Dame szerinte nincs befejezve. Ezt a felfogását azzal okolja, hogy a katolikus templomok magas tornyai a hívők Isten felé törekvő könyörgéséit szimbolizálják, míg a párisi Notre-Dame csonka tornyaival éppen az ellenkező hatást éri el. Viollet-le-Duc szerint az egész tiltakozás csak azért van, mert még nem barátkoztak meg ezzel a gondolattal.

Hogy Viollet-le-Duc terve csak terv marad-e, még tehát nincs eldöntve. Mindenesetre kemény feladat lesz a maga számára megnyerel a franciákat, akik a világ összes nemzetei között, legnagyobb kegyelettel őriznek meg minden emléket a múltból, ha azoknak nincs is olyan történelmi és művészeti értékük, mint a párisi Notre-Dame-nak. (Sz. F.)

Aradi uricsalád megdőbentő tragédiája

Ahol a familia minden tagja eszt veszti. — A balsors-üldözte Sverteczy-család.

(Saját tudósítónktól.) A legmegrázóbb és legnagyobb tragédiák zárt ablakok mögött születnek. Nem vér, sikoly vagy revolverdörrenés hozza napvilágra azokat, hanem néma könnyek, hangtalan zokogások és reménytelen fájdalmas sóhajok. A mindennapra jutó családi drámákon, öngyilkosságokon kívül még nagy és hatalmas szerencsétlenségek történnek, szomorú események, amelyek ritkán jutnak nyilvánosság elé, csak a családok szűk körű életére mehezednek. Ezek a katasztrófák olyan gyakoriak, hogy már nincs hely az elmeorvosintézetekben és szanatóriumokban a megbomlott, eszüket vesztett szerencsétlenek számára. Egy aradi előkelő család megrendítő tragédiája került ma napfényre Arad város orvosi hivatalában.

Orosz Miklós Calea Saguna (Varjassy Lajos)-uccai pékmester kérésrel fordult az orvosi hivatalhoz, hogy feleségét, született Sverteczy Ilonát helyezze el valamelyik elmeorvosintézetben. A hivatal táviratokat küldött az összes romániai elmeorvosintézetekhez, hogy hol lehetne elhelyezni a szerencsétlen asszonyt. A válaszok tegnap megérkeztek. Megdőbentően egyformák voltak. Mind ezt a tragikus rövidségű két szót tartalmazta: „Nincs hely”. Orosz Miklós tudomásul vette a válaszokat és távozása előtt így szólt:

— *Nincs más út! Megölöm feleségemet és öngyilkos leszek.*

A kétségbeesett férj tragikusan lakonikus kijelentése felébresztette az érdeklődést Orosz Miklósné tragédiája iránt. Sverteczy József volt aradi pénzügyi tanácsos, jószágigazgatósági titkár leánya és a valamikor dúsgazdag aradi családot megtámadta és romlásba vitte a mai kor egyik legelterjedtebb és legrettenesebb betegsége: az *elmebaj*.

Sverteczy József pénzügyi tanácsos a háború alatt Aradon lakott öttagú családjával. Négy gyermeke volt, két fiú és két lány. Az egyik fiú a háború elején halt meg tüdőbajban. A másik, Aladár jegyző volt egy arad megyei községben, a két leányt Idát és Ilonkát sokan ismerték. Híresek voltak szépségükről és eleganciájukról. Sverteczy Józsefnek saját háza, szőlője és földbirtoka volt. A mindig jókedvű ember a háború vége felé buskomor lett. Kerülte az embereket és zavaros viselkedése aggodalmat keltett hozzátartozói körében. Egy ízben azzal lepte meg családját, hogy huszon két hold földjét eladta hatezer koronáért. Ez 1919-ben volt, amikor egy hold földért szívesen fizettek

tíz-tizenkétezer koronát. Sverteczy József állapota állandóan rosszabbodott, idegessége fokozódott és házáat földbirtokát potomon adogatta el. Ez a tudatos anyagi romlás mély nyomot hagyott a család tagjainak lelkében. Sverteczy Aladár otthagya állását, hazajött Aradra és apja tevéte miatti kétségbeesésében kijelentette, hogy többé nem dolgozik. Az öreg Sverteczy rövid idő múlva elmeorvosintézetbe került, de segíteni nem lehetett rajta és ott rövidesen meghalt. Sverteczy Aladár tragédiája nem váratott sokáig magára. Az ideges tünetek nála is mind aggasztóbbá váltak úgy, hogy az oradea-marei—nagyváradi elmeorvosintézetbe kellett szállítani.

Oththonmaradt a két leány, elhagyatottan, szegényen, teljesen vagyontalanul. Az anyagi katasztrófa először Ida idegeit támadta meg, majd Ilonka is buskomorságba esett. Az egész családra ránehezedett a legborzalmasabb átok. Ida állapota annyira súlyosbodott, hogy szintén elmeorvosintézetbe vitték be. Akkor került a családhoz Orosz Miklós, aki megkérte kezét Sverteczy Ilonkának. A leány hozzá ment feleségül, de

Titkok a vasutasok százharmincezer leje körül.

A sikkasztással vádolt főfelügyelő jelentkezett a vasutigazgatóságon. A harmadik bizottság vizsgálja már az ügyet.

(Saját tudósítónktól.) *Mandrea* Demeter Cfr. főfelügyelő büntetővel már több ízben foglalkozott a *Közlöny*. A főfelügyelő az elmúlt télen, mint az aradi kerületi vasut igazgatóság beszerzési osztályának vezetője félmillió lejért tüzfát vásárolt, a vasutasok olcsó fával való ellátása céljából. A fát nem a beszerzési áron, hanem drágábban osztották ki a vasutasok között és így a *faüzleten százharmincezer leje haszon mutatkozott*. Ezt a 130.000 lejt — az aradi ügyészséghez érkezett *Mandrea* elleni feljelentések szerint — a főfelügyelő saját céljaira fordította. A feljelentést több magasrangú vasutas tette *Mandrea* ellen és ennek alapján az ügyészség utasította a rendőrséget a nyomozás bevezetésére s ezzel *Jancu* Traian rendőrspektort, a büntetői osztály főnökét bízták meg. Ugyanebben az időben a vasutigazgatósághoz is feljelentés érkezett *Mandrea* ellen és *Pop* Octávián vasutigazgató is elrendelte a vizsgálat megindítását, amelynek vezetése *Ispravnic* volt vasutigazgató kezébe került. A vasut vizsgálóbizottsága átvizsgálta a beszerzési osztály könyveit és megállapította a hiányt. Ennél messzebb azonban nem mehetett az ügy, mert *Mandrea* márciusban betegszabadságot kért és

néhány heti házasság után rajta is kitört az elmebetegség.

Sverteczy Aladár a nagyváradi elmeorvóházban tüdővész kaptott és életének szinte utolsó óráira Aradra szállították. Az aradi kórházban végrendeletet és a megmaradt csekély vagyonát Orosz Miklósnéra hagyta. Néhány hét múlva őt is kivitték a temetőbe. Idát egy lippai uricsalád vette gondozásba és ma is Lippán él, tehetetlenül, magába zárkózva, beteg.

A Sverteczy-család katasztrófájából érdekes pereskedés támadt. Sverteczy Ida lippai gyámja pert indított Orosz Miklós ellen és Ida részére Sverteczy Aladár-hagyaték felét követeli azon az alapon, hogy a végrendelet utolsó akaratának nyilvánításakor nem volt normális. Orosz Miklós pedig pert indít az ellen a földbirtokos ellen, akinek Sverteczy József a 22 hold földet eladta 6000 koronáért és adatokkal bizonyítja hogy az adásvételi szerződés aláírásakor Sverteczy József már elmebeteg volt. A peres eljárás most folyik és akárhogy dől el, a Sverteczy-család aligha élvezheti annak valamelyes előnyét, mert már csak a két leány van életben, de szomorú, tragikus élet sorjuk van: mind a ketten élhaldottak.

azóta nem jelentkezett Aradon. Ugyanebből az okból halasztódott a rendőri vizsgálat lefolytatása is.

A régen huzódó büntetőben a napokban érdekes fordulat történt. Néhány nappal ezelőtt *Mandrea Demeter* váratlanul szolgálat tételre jelentkezett az aradi vasut igazgatóságon és így újból megkezdtek ellene a vizsgálatot. A vizsgálat vezetését *Pop* igazgató most egy újabb — *Dima* helyettes igazgató elnöke alatt működő — bizottságra bízta, amely szintén megállapította a 130.000 lejes hiányt, ami a főfelügyelő kezén tünt el a vasut pénztárából. *Pop* vasutigazgató ezzel még nem látta befejezettnek a vizsgálatot, hanem az ügy felülvizsgálására egy *harmadik vizsgálóbizottságot* nevezett ki *Radulescu* felügyelő vezetésével.

A harmadik vizsgálóbizottság a legelején kezdte a vizsgálatot. Újból átvizsgálta a beszerzési osztály könyveit és újból megállapította a 130.000 lejes hiányt. Azután pedig megkezdtek *Mandrea* Demeter kihallgatását.

A főfelügyelő beismeri azt, hogy a százharmincezer lejt nem helyezte el a vasut pénztárában. Az összeg egyik tekintélyes részének hovatartozásáról csak annyit mond, hogy arról *Pop* igazgató-

nak is tudomása van, vallja azonban kívül, hogy a sikerült üzletért, a nyereség összegből a vasutigazgatót öt huszonnyolcezer lej honoráriummal jutalmazta meg, a pénz megmaradt részét pedig állítása szerint egyik pénztintézetbe helyezte el saját neve alatt, hogy azt jó jótékonycélra fordítsa. Az összeg jótékonycélra fordítása azonban ezideig még nem történt meg. A kitűnő üzletért járó 28.000 lejes honorárium körül meg az a baj, hogy a vasutigazgatónak a szabályzat szerint legmagasabb összegként ezer lej jutalmat szabad utalványozni, a vasut pénzből. A hónapok óta folyó vizsgálat jelenleg ebben a stádiumban van.

Kiosztott házhelyek.

A kedvezményes telkek kiutalása a befejezéshez közeledik.

(Saját tudósítónktól.) Arad város külön bizottsága tegnapi ülésében folytatta a kedvezményes házhelyek kiosztását. A bizottság munkájának jórészt már elvégzte, s a telekkiosztás befejezéshez közeledik. A tegnapi ülés határozatából a következők kaptak kedvezményes háztelkeket: *Dimitriu* János XIII. parcella 73 számú telek 200 négyszögöl 6000 lejért, *Olaru* Demeter helyettes tanfelügyelő XXV. 354, 132 négyszögöl 3300 lej, *Constantin* Onescu törvényszéki tisztviselő III. 204, 213 négyszögöl 2130 lej, *Orezeanu* Romulus törvényszéki bíró XXV. 331, 132 négyszögöl 3960 lej, *Papp* Gyula anyakönyvvezető XIII. 350, 105 négyszögöl 2010 lej, *Papp* Valter telekkönyvvezető XIII. 172, 155 négyszögöl 3100 lej, dr. *Pascuti* Traian CFR igazgató XXV. 329, 122 négyszögöl, 3660 lej, dr. *Pascuti* Sever hatósági orvos XXIII. 680, 156 □-ól, 6480 lej, *Pausesti* Miklós kir. ügyész XXV. 327, 126 négyszögöl, 3780 lej, *Pizo* János kerületi erdőfelügyelői igazgató XXV. 326, 124 négyszögöl, 3720 lej, *Pop* Octavian CFR kerületi vasutigazgató XXVI. 120, 143 négyszögöl 4290 lej, *Pop* Viktor tisztviselő XII. 178, 105 négyszögöl 2100 lej, *Pop* József állami dohányraktári főnök XIII. 177, 105 négyszögöl, 2100 lej, *Popescu* Cristian II. 314, 200 négyszögöl 2000 lej, *Popescu* Pál várnagyhivatalnok XIII. 176, 100 négyszögöl 2000 lej, *Popoviciu* Dávid főállatorvos XIII. 800, 200 négyszögöl, 6000 lej, dr. *Popoviciu* Miklós tanár XIII. 510, 115 négyszögöl 2875 lej, A bizottság a következők kérvényét utasította vissza: *Neubrun* Jenő törvényszéki irodaigazgató és *Oláh* Imre törvényszéki tisztviselő.

— Leszállítják a nemzetközi posta tarifát. Stockholmból táviratozzák: A stockholmi posta-világkongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi levéltarifát és a tranzit tarifákat a felére szállítják le. Az új díjszabások októberben lépnek életbe.

Németország követeli az Erzberger-gyilkosokat.

A budapesti német követség nagy feltűnést keltő jegyzéke. — Uj bonyodalmaik Förster-Schulze Henrik személyazonossága körül.

(Budapest, augusztus 26.) A nagytényi Ömbös-birtok titokzatos németjeinek az ügye szinte napról-napra újabb és újabb szenzációkkal szolgál. A budapesti rendőrség szűkszavú közlései azt sejtetik, hogy ők még mindig nem tartják eldöntöttnek, hogy Förster Henrik valóban azonos Schulze Heinrichkel, Erzberger egyik gyilkosával, ezzel szemben a budapesti német követség határozottan ezt az álláspontot vallja. Ezt bizonyítja az is, hogy a budapesti német követség a magát Förster Henriknek nevező, állítólagos Erzberger-gyilkos ügyében ma hivatalos közlést adott ki. A követség megállapítása szerint a Budapestre érkezett német detektívek közül az egyik határozottan felismerte az állítólagos Försterben Schulze Henriket, egyikét a mérénylőknek, akik három évvel ezelőtt meggyilkolták Erzberger Mátyás német birodalmi minisztert. A detektív, aki azt állítja, annál biztosabban állapíthatja meg Förster-Schulze személyazonosságát, mert annak idején iskolatársa volt. A körülmények alapján Welzek budapesti német követ kormánya nevében ma jegyzéket nyújtott át, amelyben megismétli azt a kérését, hogy Förstert adják ki a német hatóságoknak. A követ jegyzékében kéri a nyomozás kiírtetését Tyhessen, a másik gyilkos kézrekerítése céljából is, aki föltevésük szerint szintén Nagytényben tartózkodik álnév alatt. Förstert a vizsgálóbíró ma ismét kihallgatta, aki viszont továbbra is állhatatosan ragaszkodik előbbi vallomásához, hogy semmi köze sincsen a gyilkossághoz és így nem is lehet azonos a gyilkosok egyikével sem.

Azt hangoztatta, hogy a tanúk egész tömegével tudja igazolni, hogy ő Förster Henrik, aki Oroszországban, Odessza mellett született, német szülőktől. Élő embelek tanúsíthatják, hogy a gyilkosság időpontjában egyáltalában nem is tartózkodott Németországban.

Vallomása során csakugyan több tanura hivatkozott, akik alibi-jét igazolni tudják. A súlyos váddal szemben ez a védekezés fölöttébb érdekes, mert külföldinek külföldön elkövetett bűncselekményéről van szó és a törvény, valamint a nemzetközi szerződések záros határidőt írnak elő arra, hogy a kiadatás kérdésében a hatóságok döntsenek, mert ha ez a megiehetően rövid határidő — hat hét — eltelik és nincs érdemleges döntés a kiadatás kérdésében, akkor azonnal szabadlábra kell helyezni a letartóztatott gyanúsítottat.

Éppen ezekre az okokra való hivatkozással a budapesti törvényesék büntetőtanácsa — mint rövid távú jelentés nyomán megirtuk

— egyelőre úgynevezett hatfetes kiadatási fogságba helyezte Förster-Schulze Henriket, akinek további sorsa akkor dől el, hogyha a német követség által kilátásba helyezett bizonyítékok, terhelő adatok megérkeznek Németországból.

Erzberger élete és halála.

Az állítólagos gyilkos leleplezése különös aktualitást ad magának az Erzberger gyilkosságának, amelynek éppen harmadik évfordulóján történt Förster-Schulze leleplezése. Az Erzberger-féle politikai gyilkosság, amely akkoriban nagy port vert fel Németországban, három évvel ezelőtt történt. Egy borus augusztusvégi délutánon — éppen ma három esztendeje — a griebachi országúton a kiránduló Erzbergert két fiatalember tizenkét revolverlövés sel leterítette. A politikai orgyilkosság tettesei elmenekültek és a német rendőrség hónapokig tartó nyomozás után azzal zárta le az ügy aktáit, hogy Schulze és Thylessen gyilkosok Braziliába menekültek.

Erzberger markáns alakja volt a német politikai életnek. Württembergben született, egyszerű családból és tanítónak készült. Huszonnégy éves korában már képviselő, rengeteget tanul, szónokol és a korrupciót ostorozza. A katolikus mozgalomba sodródott, de finom modoráért és szolgálatkészségéért a szociálisták előtt ugyanolyan becsült személyiség, mint a szélső konzervatívok előtt. Már a háboru előtt a centrum vezére, a hadüzenet után propaganda miniszter és három évig vasuti hálókocsiban él. Rengeteg könyvet, brosurát és hirlapi cikket írt, valóságos tömegben gyártja az írásokat. Harden Miksa keményen támadta és tarasconi Dantonnak nevezte. A békekötés alkalmával kiábrándul Ludendorffból és a megegyezéses békét sürgeti. A fegyverszüneti bizottság elnöke és a parlamentben Helfferichék irtó harcát indítanak ellene. A követ, jókedvű Erzberger állja a csatát, de aztán jöttek a felbérelt gyilkosok és a nagy német politikus szitává lőtt testtel örökre eltűnik a politikai porondról.

Gázolt a kerékpár.

Életveszélyes sérüléseket szenvedett egy hat éves gyermek.

Egy kerékpáros vigyázatlansága következtében súlyos szerencsétlenség történt ma délelőtt az aradi főtéren. Schoffer Miklós kerékpárjával elütötte Sulitka Sándor hat éves gyermeket, aki eszméletlenül maradt az ucca követében. A közelben posztoló rendőr a szerencsétlenségről értesítette a mentőket, akik néhány perc alatt megjelentek a helyszínen. A szerencsétlenül járt gyermeket a gyermekkórházba szállították, ahol ma délutánra állapota annyira rosszabbodott, hogy az orvosok nem bíznak felépülésében. A szerencsétlen gyermek súlyos belső sérüléseket szenvedett. A vigyázatlan kerékpáros ellen szigorú eljárást indítottak az aradi rendőrségen.

Hír, dicsőség helyett családi boldogság.

Amikor a nagyjövőjú festőművész a boldog családi tűzhelytel cseréli fel a festőműtermet. — A Karlovsky-tarutvány a parisi Julien-akadémia helyett Aradra jött — feleségnek.

(Saját tudósítónktól.) Gressler Ilona piktorina az 1902—4-es esztendőben Budapesten Karlovsky Bertalan, a neves magyar mester festőiskolájába járt. Szorgalmasan tanult a fiatal művésznő, munkáit megcsodálta a mester, bejáratos volt a művészi társaságokba: Rippl-Rónai, Iványi-Grünwald, Csók István és a többi mesterek szerették, nagy jövővel biztatgatták, Gressler Ilona pedig a három év után úgy döntött, hogy kimegy Párisba a híres Julien-akadémiára, de közben vele is megtörtént az, ami már anynyi sok festőnővel megtörtént: egyszerűen férjhez ment és Aradra került, mint Simay Aladárné.

És az egykor nagyreményű fiatal magyar művésznő azóta Aradon él, asszony és családjával, viseli egy nagy háztartás gondjait, de nem pártolt el örökre az ecsetől, a széntől, a színes ceruzától, — rajzol, fest dolgozik és vágyál, álmai még mindig szállnak messze: Budapest, Bécs, München, Páris, hír, dicsőség, lázas munka s azután megint Arad, háztartás, a gyermekei és férje Simay Aladár az ismert furdótulajdonos.

Mosolyogva, kedvesen fogad, amikor érdeklődöm a képei után és amikor kíváncsiskodom, miért is szakadt félbe a szép nekiindulás.

— Drága mesterem, Karlovsky Bertalan azt mondta, hogy nagy jövő előtt állok, de én férjhez mentem és most itt vagyok — mondja egyszerűen.

A falakon tájképek, pár virágcsendélet, egy pompásan megkonstruált lófej, egy-két portré.

— Nagyságos asszony örökre bucsut mondott a piktúrának?

— Azt nem. Most már a gyerekek nagyok, nincs annyi gondom velük, megint visszatérhetek az ecsethez és a palettához, megint keverhetem a színeket.

Ugy beszél, mintha a tanulóévek csak tegnap lettek volna, mintha közben nem is morzsolódott volna le vagy husz esztendő és mintha nem is toladott volna egy pár rakoncátlan ősz hajszál a barna hajtömeg közé. Bizik, optimista, szereti a festészetet, a színeket, a hangulatokat, telve van akarással és most — hogy a gyerekek már nagyok — ismét nekiáll lázas igyekezettel a munkának. És a képek: Balaton, egy gyönyörű balatoni részlet, biztos, erős kéz vitte az ecsetet, mohó szem szivta fel magába a szép magyar tenger pompáját. Azután a Lófej, a precíz komoly rajztudással és az eltagadhatatlan akadémiaival, meg a pasztell Női fej, a maga finomságával és lágyágával, szép csendéletek és tájrészletek, ezek újabb munkák. Simay Aladárné — Gressler Ilona a közben eltelt 20 év alatt a nagy háztartási gondok mellett is tanult. — ő maga itt volt mindig, de a lelke valahol Karlovsky mesternél időzött, aki buzdította egykori tanítványát...

— Nem csinál kiállítást, nagyságos asszonyom?

— Nem. — mondja mosolyogva — Előbb még tanulnom kell sokat, Most nekiállok.

És most újra neki áll tanulni, hiszen a gyerekek már felnöttek. Igaza is van, a művészetben soha nincs korán vagy késő. (k. s.)

1924. aug. 26-án 100 lejért adták:

Nálunk:

- 2.56 svájci frankot,
- 8.61 francia frankot,
- 36.500 külföldi magyar koronát,
- 33.800 osztrák koronát,
- Zürichben 2.5250 frankot
- Párisban 875 frankot
- Budapest 37000 — 37500 K-t
- Newyorkban 4775 centet

* Az aradi nyári szinkör műsora. Csütörtök: A vén gazember. Földes Mihály fellétével. Szombat: Carmen. R. Hegedüs Baby, Horváth Mici, Ruvinsky Rafael, Róna Dezső felléptével. Vasárnap: Antonia. Horváth Micivel a címszerepben. A szinpadon Kónya Jancsi zenekara muzsikál. Utolsó előadás.

* Még háromszor nyílnak meg az aradi nyári szinkör kapui s azután hetekre némaság borul az aradi muzsa hajlékára. A szintársulat nagy gondal állította össze az utolsó esték műsorát, sulyt helyezve arra, hogy a közönség kedvenc darabiával fejeződjön be a szezon. Csütörtökön a legbájosabb Mikszáth regényből szinpadra alkalmazott Vén gazembert ismétlik meg Földes Mihály felléptével s a többi vezetőszerepeket ezuttal is Jávor Alfréd, Harmath Jolán, Gömöri Emma és Kallós József játsszák. Szombaton operaest lesz, még pedig a Tosca helyett technikai nehézségek miatt a Carmen kerül színre vendégekkel. Az Aradon is rendkívül népszerű Bizet-operát parádés szereposztásban kapja a közönség. Carmen Horváth Mici, Micaeiát R. Hegedüs Baby énekli, Jose Ruvinsky Rafael, a cluji ((kolozsvári) magyar színház tenoristája és a torreádor Róna Dezső lesz, akinek ez a bucsufelépte. Vasárnap az Antonia játsszák Horváth Micivel a címszerepben s a kitűnő vigjátékban előforduló zenét Kónya Jancsi, a Városi kávéház általánosan kedvelt vendégcigánya szolgáltatja teljes zenekarával. A szezonzáró három előadásra már árusítja a jegyeket az elővételi pénztár.

Siratják az eltűnt álomjáró leányt . . .

Az utóbbi napok minden kutatása eredménytelen maradt. — Három nap óta senki sem látta a szerencsétlen alvajárót. — Szülei aggódnak, hogy talán nincs is életben

(Saját tudósítónktól.) Széles-körü érdeklődés kíséri Tefvert Boriska, a Mosóczy-telepi leány titokzatos eltűnésének és álomjáró utjának részleteit. A leány holléte még ma is rejtély, éppen úgy mint a titokzatos fekete flatalemberek szereplése. A Közlöny, amely részletesen foglalkozott a szerencsétlen leány tragédiájával, annak újabb fordulatairól az alábbiakban számol be:

Mint megírtuk Tefvert Jakab szombaton Timisoarára utazott, mert egy ismerőse azt a hirt hozta neki, hogy leányát a timisoarai országúton látták bolyongani. Az apa Timisoarán felkereste a rendőrséget, ott a legnagyobb öröme azzal fogadták, hogy egy szőke leányt elfogtak és a rendőrtisztviselő már biztatta is:

— Megtaláltuk a leányt!

Annál lesújtóbb volt a csalódás, amikor a rendőrségen levő leány elé vezették. Ez is szőke, telt, magastermetű leány volt, de nem Tefvert Boriska. Miután Timisoarán hiábavalóan voltak a kutatások, a jugoszláv határon levő Németcerni községbe utazott, ahol egy rokona lakik. Ott sem látták a leányt, és a rokon, akinek utlevelé volt, azonnal Zsombolyára utazott, hogy a kutatásokat folytassa. Az volt a gyanus, ugyanis, hogy valamely határon átszökött a sötétben. Zsombolyán is sikertelen maradt a nyomozás és a zsom bolyai rendőrfőnök megígérte, hogy ha a leányt elfogják azonnal Aradra kísérteti. A sikertelen nyomozás után a mélyen lesújtott apa visszatért Aradra. Sürgönyököt küldött a Magyarországon levő rokonokhoz és megkérte őket, hogy kutassanak ott is Tefvert Boriska után. Tehát a nyomozás most már nem vármegyéket, hanem három országot ölel fel. Eddig azonban minden hiába, Tefvert Boriska nyomtalanul eltűnt.

Most már nyolc napja, hogy elszökött otthonról és nyolc napja bolyong vékony hálórúhában, étlen-szomjan, öntudatlanul. A szülőket a nyomozás sikertelensége végsőkig elkésértette és lassankint elvesztik minden reményüket arra, hogy valaha vissztláthatják a leányt. A fanatikus szeretet azonban nem hagyja őket nyugodni és éjszakánként amikor már minden kihalt, kutatnak, keresnek a Marospartján „Boriska” nevet kiáltva. A parton levő rendőrök már ismerik őket, meg sem szólítják a szülőket, hanem részvételt tekintenek a fáradtan és görnyedten járó keresőkre. A Maros partján éjszakai négy, Boriska szülei által fizetett őrsigeli a járókat hátha közöttük van. Eddig azou-

ban minden eredménytelen maradt. Az ügy mindig bonyolultabb és rejtélyesebb lesz, mert most már napok óta senki sem látta, senki sem találkozott Tefvert Boriskával, az álomjáró, szerencsétlen leánnyal. A fáradt, összeroskadt anya, aki napközben az ízletben dolgozik, éjszaka pedig kóborol, már sirva ismétlgeti:

— Bizonyosan bolyongás köz-

ben a Marosba esett, vagy pedig valahol élet-halál között fekszik betegem. A szomszédok vigasztalják és a legfantasztikusabb tervek szövik arról, hogy miképpen lehetne megtalálni a leányt, akiknek egész tragédiája onnan ered, hogy megtetszett egy lelkiismeretlen sarlatánnak. A Mosóczy-telepi lakói pedig naphosszat beszélnek a Tefvert-család titokzatos esetéről és mindenki felveti a kérdést: — Éle még Tefvert Boriska, vagy talán sápadtan, megmeredve fekszik valahol, talán — oh borzalom — élettelenül, holtan egy, utszéli kukoricásbamban? . . .

Megkezdődött Budapesten az Eskütt-pör

A volt miniszteri magántitkár minisztereket akarja zsarolni. — Rágalmak áradata a magyar közélet vezetői ellen.

(Budapest, augusztus 26.) A sajtó és a politikusok óriási érdeklődése mellett kezdte meg a budapesti törvényszék Törvényszéke az Eskütt-féle vesztegetési illetve ennek egyik mellékhatásaként, a zsarolási bűnügy tárgyalását. Eskütt Lajos, nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter volt titkárát kétréndbeli zsarolás vétségének kísérletével hatrendbeli rágalmozás vétségével és egyrendbeli lopás büntetével vádolják. Eskütt Lajos ugyancsak felkészült védelmére, mert két védője is van. Az egyik dr. Weisz Ödön, a másik dr. Gyöky Imre a magyar nemzetgyűlés szocialista képviselője. Tanuként gróf Bethlen István miniszterelnököt, nagyatádi Szabó István, Bud János és Kállay Tibor minisztereket, Öry-Szabó Dezső és dr. Ulain Ferenc képviselőket idézték meg. Az egyik védő elnapolási indítványt terjesztett elő, mert a most tárgyalandó ügy — szerinte — a megvesztegetés bűnügyének folytatása és attól külön nem választható. Az ügyész a védő előterjesztésével szemben indítványozta a főtárgyalás megatartását, mert az elnapolási indítvány szerinte nem egyéb, mint a bűnpör letárgyalásának elhuzására való törek-

vés. A törvényszék rövid tanácskozás után elrendelte a főtárgyalás megtartását.

Az elnök ismertette ezután azokat a vádakokat, amelyekért most Esküttet felelősségre vonják. Eskütt a miniszterelnököt és a földművelésügyi minisztert először 100.000, azután 50.000 és végül már csak 20.000 dollár erejéig akarta megszarolni és azzal fenyegetőzött, hogyha nem adják meg neki ezt az összeget, akkor a főtárgyalásra kerülő kivitelei botrány pörében olyan súlyos tanuvalomást tesz a miniszterek ellen, hogy a kormány huszonnégy óra alatt belebukik azokba. Egyidejűleg a volt titkár megvédolta a kormányelnököt, a földművelésügyi minisztert, Kállay és Bud minisztereket, hogy 14 milliárdot kerestek a svájci állami buzaszállításán. Polányi főügyész helyettes pedig azzal vádozta meg, hogy ő a kivitelei panama zsidó terhelte, mert Szunyogot és Kovács Gyulát szabadonengedte. Vásárhelyi vizsgálóbíró is megvédolta, hogy megvesztegettek. Az elnök a vádak felsorolása után megkérdezte Esküttöt, hogy bűnösnek érzi-e magát, a vádlott azonban határozottan nemmel válaszolt és megkezdte védekezését.

Románia küldöttei Genfben.

Duca és Bratianu Vintila találkozást keresnek Macdonalddal.

(Bucuresti, augusztus 26.) A minisztertanácsban Duca külügyminiszter referált elsőnek, aki a népszövetségi ülészek tárgyalásairól számolt be. Majd bejelentette, hogy Disescu helyett ő megy Genfben, mert Disescu lemondott tisztségéről. Információi szerint az ülészekon résztvesznek Mussolini olasz és Macdonald angol miniszterelnök is. Duca Beatty angol admirális fogadtatása után, szerdán utazik el Genfben. Genfből Párisba megy, ahol Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel találkozik. Különben Bratianu pénzügyminiszter is Genfben megy, mert ott tárgyalni és találkozni kíván Macdonald angol és Herriot francia miniszterelnökkel. Macdonalddal való találkozást Titulescu londoni román követ készítette elő és ez a találkozás lesz a pénzügyminiszter első tárgyalása Genfben.

A miniszter, amikor Londonban járt, nem találta érintkezést Macdonalddal, akit akkor a konferencia rendkívüli lekött.

Beatty admirális látogatása Bucurestiben

Az angol flottaparancsnok ünnepélyes fogadtatása.

(Bucuresti, augusztus 26.) Beatty angol tengernagyot a megállapított program szerint nagy ünnepségekkel fogadták. Az admirális családjával együtt az Athene Palace szállóban szállt meg, ahol fogadta a sajtó képviselőit és a következőket mondotta: — Most jöttem először Romániába. Inkognitóban, mert hivatalos megbízásom nincs. Örömmel látom az ország szépségét és gazdagságát. Constanzában láttam a román hajókat, amelyek szépek és kellemes utazást biztosítanak. Az újságíróknak a londoni konferenciára vonatkozó kérdésére a következőket válaszolta: — Eltávozásom óta kevés hírt hallottam otthonról, de bizonyos-

nak tartom, hogy a londoni konferencia eredménye megfelel az összes népek óhajának és biztosítékot ad Európa békéjének és helyreállításának megvalósítására. Arra a kérdésre, hogy az orosz flotta fenyegeti-e a Balkán békéjét ezt mondotta:

— A balkán békéjét hitem szerint Oroszország részéről nem fenyegeti veszedelem.

Ezzel a beszélgetés véget is ért.

Bucuresti, augusztus 26. Tegnap este a bucuresti tisztikaszinóban bankett volt Beatty angol admirális tiszteletére. A bankett első szónoka Mardarescu hadügyminiszter volt, aki az angol királyi pár egészségére üritette poharát. Beatty admirális Ferdinánd királyt és Mária királynét éltette. Bratianu miniszterelnök is üdvözölte Beattyt, mint a szövetségesek tengeri haderejének parancsnokát. Románia — mondotta a miniszterelnök — sohasem felejt el a szövetségesek támogatását és mindig bámulattal adózik Anglia iránt, amelynek történelme fényes példa a szabadság és jog uralmára. A miniszterelnök után Beatty ismét felszólt és a román flottára üritette poharát. Este az admirális Ileana hercegnő, Bratianu miniszterelnök, Duca külügyminiszter és Fransovicu belügyi államtitkár társaságába meglátogatta a Vaskapu-szorosot.

HIREK

Feministák a válás ellen.

A Feministák programjának egyik sarkalatos pontja: a válás megkönnyítése. Ne legyen kénytelen a nő életfogytiglan hordani azt a bizonyos rózsalancot, ha arról kiúll, hogy több benne a tövis, mint a rózsza. Ugy látszik azonban, hogy az argentinai közvélemény feminista ellentétben áll a válás ellen. Legalább ezt bizonyítja az a háború, amelyet a válás — megnevezése érdekében folytattak, még pedig diadalmasan.

Az argentinai törvényhozás elé mostanában ugyanis javaslat került, amely a házastestek elválását, kölcsönös becégezést és egyéb esetekben, a legegyszerűbb, legkönnyebbé tette volna. Szinte már két héttel ezelőtt a szociális miniszter azt mondta: „Az argentinai nők elhatározták, hogy a válás ellen egész hatalmukkal sikertelenül szálltak az asszonyok. Még pedig a hölgyek hivatalos fóruma: a Nők tanácsa. Argentínában tudniillik egy ilyen testület működik, amelynek még a politika ügyeibe is beleszólása van. Még pedig hatalmas beleszólása, ami abból is kitűnik, hogy bár a parlamentben a javaslat nagy többséget nyert, a hölgyek tanácsának agitációja keresztül vitte, hogy a közvélemény elnöke vétőjogával élt és a törvényt visszavetette.

Mit szólnak ehhez a világ többi feministái? Nem tartják elvt-

gádóknak, árulóknak az argentinai testvéreiket, amiért azt az ösdi álláspontot foglalták el, hogy nem kell oly könnyen lerázhatóvá tenni azt a bizonyos rabigát?

— Tilos a vasutasztrájk Németországban. Berlinből táviratozzák: A birodalmi közlekedésügyi miniszter felszólította a vasutasok szakszervezetét, hogy alapszabályai-ból törölje a sztrájkra vonatkozó paragrafusokat. A szakszervezet a felszólításra elhatározta, hogy az alkotmány értelmében módosítja alapszabályait.

— Tűz a bucuresti pályaudvaron. Bucurestiből táviratozzák: Az északi pályaudvar bejáratánál a gyors- és teheráru raktár mellett levő betonépületből, amelyben a vasuti szállítási iroda van, reggel fél hétkor a hivatalnokok előtörő erős füstgomolyt vettek észre. A munkások segítségével sikerült a tüzet hamarosan eloltani. A megindított vizsgálat megállapította, hogy valaki gyulékony anyagot dugott a raktár és a szállítási iroda falába csinált nyílásba és a tűz innen eredt.

— Esküre jelentkezett egy volt aradi ügyvéd. Érdekes beadvány érkezett ma az aradi ügyvédi kamarához. Dr. Bedő Árpád ügyvéd hűségeskü letételére jelentkezett és beadványában kéri, hogy kivételesen engedjék meg neki utólagosan az eskü letételét, amelyet annak idején a kitűzött határidőben elmulasztott. Az ügyvédi kamara dr. Bedő beadványát felterjeszti az igazságügyminiszterhez, mert kizárólag az igazságügyminiszter dönthet Bedő Árpád kérése fölött.

— Gyermekkocsik nagy választékban Hegedűsnél, Aradon.

— Maláriajárvány Aradmegyében. Aradmegyében a malária erősen pusztít az utóbbi napokban. Különösen az aradmegyei Agris községben hódított tért ez a járvány és a községben alig van ház, ahol egykét beteg ne lenne. A betegség rendkívül hevesen lép fel és 40 fokos lázzal jár. Agrison a hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket a betegség megállítására, ez azonban ezideig nem sok eredménnyel járt.

— A svábság ünnepe Németszentpéteren. Németszentpéterről jelenti tudósítónk: A község sváb lakossága szeptember hetedikén ünnepli meg fényes keretek között letelepülésének kétszázadik évfordulóját. Az ünnepségeket a helybeli német dalárda rendezte, amely ugyanakkor tartja zászlószentelési ünnepét. Az ünnepségek védnöke dr. Mladin Sever, a járás főbírája. Ezen a napon akarták leleplezni a hadiemléket is, azonban a leleplezés közbejött akadályok miatt elmarad.

— Az aradi jégelőfizetéseket kérjük idejében, f. hó 30.-ig megújítani.

LEGUJABB

Franciaország most ratifikálta a török—görög békét.

(Páris, augusztus 26.) A francia szenátus és kamara most tárgyalta le a lausannei török—görög bé-

keszerződést, amelyet vita nélkül elfogadták és ratifikáltak.

Autonómiát kapott Horvát-Szlavonország.

(Zágráb, augusztus 26.) Az esti lapok kormányrendeletet közölnek, amellyel Horvát-Szlavonor-

szág felfüggesztett autonómiáját helyreállítják.

Franciaország nem szerel le.

Komoly biztosítékokat követel a francia kormány Németországtól

(Páris, augusztus 26.) A külügyminiszterium ma hivatalos közleményt adott ki arról a válaszigyzékről, amelyet a francia kormány küldött a Népszövetségnek a kölcsönös segítészerződések ügyében. A kormány válaszában mindenekelőtt kijelenti, hogy miután Franciaországnak állandó gondja a területi biztonság kérdése, azért csatlakozik a segítészerződések szövegéhez. Ez a kérdés azonban szorosan összefügg a fegyverkezések kérdésével is. Franciaország pedig le-

szerelési értekezleten mindaddig nem vehet részt, amíg biztonságát kellőképpen nem garantálták. A leszerelés kérdésében a fegyvereknek külön-külön tárgyalását sem fogadja el, mert a problémát a francia kormány felhagyása szerint teljes egészében kell tárgyalni. Ha Németország a népszövetségi határozat szerint megkötendő kölcsönös segítészerződések tárgyalásában egyenlő félként akar résztvenni, akkor előbb effektív biztosítékokat kell adnia, hogy őszintén be akarja tartani nemzetközi kötelezettségeit.

— Folytatódnak a tanárok vizsgái. Folyó hó 25.-én az aradi állami leány-középiskola tanárai vizsgáztak a timisoarai bizottság előtt a román nyelvből. A vizsgára jelentkezett tanárok közül az igazgató és egy tanárnő sikerrel vizsgáztak.

— Uj iparvágányok. Vulcu J. Maxim aradi gépgyáros a közuti vasutól gyártelepéig kiterővágányt építtetett. A kiterővágány megvizsgálására a műtanrendőri bejárás szeptember másodikán történik meg. Ugyancsak ezen a napon vizsgálják felül az aradi villanygyár által Calea Aurel Vlaicu (Pécska) utól a textilgyárig kiépített új fővezetékét. Szeptember harmadikán történik meg az Első Göztéglagyárnak a micalacai telepétől az aradi telepéig épített iparvasut és a Fiamunfélé fatelepre épített iparvasut műtanrendőri bejárása.

— Országos nyomdász-dalár-ünnepély lesz Oradea-maren (Nagyváradon) szeptember 7. és 8.-án, melyen résztvesznek a cernovitzai, sibiui (nagyszebeni), clujji (kolozsvári), timisoarai (temesvári), szatmári és aradi dalárdák. A verseny 7.-én délelőtt 9 órakor diszüléssel kezdődik, utána országos nyomtatvány-kiállítás s azt követően délben bankett lesz. Délután tartják a dalárversenyt kötött és szabadon választott számokkal, az ezüstserleg vándordíjért. Este táncestély lesz a román kör helyiségében. 8.-án reggel a vendégek kirándulnak a Felix-fürdőbe. Az Aradon egyedül működő Gutenberg-dalárda, mely már számtalanszor nyújtott élvezetet a közönségnek, Kovács Gyula karmester vezetése alatt szintén részt vesz a dalárversenyen.

— Letartóztatott sikkasztó bankár. Budapestről táviratozzák: Roth Ármint, a megbukott Roth és Kormos bankház egyik tulajdonosát, aki több milliárd adósság hátrahagyásával megszökött, a Bodenti-tó mellett, Friedrichshafenben elfogták. A svájci hatóságok kiadták Rothot és a magyar hatóságok ma vették át Sopronban, ahonnan Budapestre szállították.

MOZI

xx „A szigorú titok“ című nagyszerű hatfelvonásos életképet mutatja be ma este az aradi Marosparti mozgószínház. Egy angol arisztokrata-család kastélyában játszódik le az érdekes történet nagy része. A családot régi komornák és komornyikok szolgálják, akik arisztokraták bak az arisztokratáknál. A komornyik-család egy művészivadékanak lánya hamar árvaságra jut és a kastélyba kerül. De itt a gögös főkomornyik magatartása miatt nem sokáig volt maradása. A nagyvilági életbe kerül, amelynek fényében nagy szeriien bontakozik ki a fiatal nő szépsége. Táncozó lesz, így ismeri meg az arisztokrata-család egyik sarjait, aki feleségül veszi. A komornyik-család nem jó szemmel nézi fiatal rokonuk karrierjét, a kastély urának lelkébe is féltékenység költözik, de végül is beköitözik a teljes boldogság az ősi fészekbe. A film főszerepét Madge Kennedy, a legkiválóbb filmművésznök egyike játssza. Előadás kezdete pont 9 órakor.

xx A „Szerelmem tragédiája“ második részét ma, szerdán mutatja be az aradi Apolló színház. A leghíresebb mozisínészek: Mia May, Emil Jannings és Erika Glassner a főszereplői az Apolló mozgószínház filmszenzációjának, amely az utóbbi évek legszebb filmje. Gróf Moaret meggyilkolták és a grófnő egy ismeretlenre, Rabatinra tereli a gyanút, de később beleszeret a gyanúsítottba és maga is vád alá kerül. Felmentik, de családja megtagadja és kisleányát elszakítják tőle. A nagy szabású film még szombatig marad az Apolló mozgóképszínház műsorán.

xx Ma, szerdán utoljára vetíti az aradi Uránia mozgószínház a „Daddy, a kis vándormuzsikus“ című hét felvonásos kalandos filmet, amelynek Jackie Coogan, a csodagyermek a főszereplője.

xx Az élő céltábla (Körbe-körbe) címen izgalmas cirkuszdrámát mutat be az aradi Uránia mozgóképszínház. Robert Beuton világhírű céllövő milliárdos leányt vett nőül és évek óta visszavonultan él birtokán. Feleségét egy világfi halalos veszedelemből menti meg. Az asszony beleszeret megmentőjébe és elválik férjétől. Robert Beuton ismét artista lesz és magával viszi kisfiát is. Közben kiderül, hogy a világfi szélhámos és az asszony visszakönyörgi magát férjéhez és kimentti kis fiát a cirkusz veszedelmeiből, ahol élő céltáblát kellett állania apja mutatványaihoz. Az izgalmas dráma, amelynek Egede Nissen és Alfonz Tryland a főszereplői, csütörtöktől vasárnapig szerepel az Uránia mozgószínház műsorán.

II. rész.

Szerelmem tragédiája.

Bemutatója ma szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton az

APOLLOBAN.

MIA MAY, EMIL JANINGS és ERIKA GLASSNERREL.

Aradi Marosparti Mozdósínház

szerdán és csütörtökön

A szigorú titok

(Két fiatal szív szerelme.) :: Életkép 6 felvonásban.

Főszereplő:

Madge Kennedy.

Előadás kezdete
pont 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG

Külföldi tőkevándorlás Magyarországra

Angol és olasz nagytőke elhelyezkedése a magyar gazdasági életben.

(Budapest, augusztus 26.) Gazdasági körök közlése szerint a külföldi magántőke Magyarországra vándorlása megkezdődött. Főleg az angol és az olasz tőkések árasztják el ajánlataikkal az országot. Az egyik olasz nagybank máris több százmillió lírát fojószt.

tott produktív célokra magánosor-nak. A külföldi tőke magyarországi orientálódását a magasabb kamatozás magyarázza meg. A hitelezők pedig most már Magyarország külföldi kölcsönének sikere után, nem félnek a magyar korona romlásától.

Nagy lejemelkedés a világpiacon.

Zürichben 2.52.50, Párisban 8.75, Newyorkban 47.75 a lej árfolyama Nagy bessz a devizapiacra.

(Saját tudósítónktól.) A mai nap pénzügyi szenzációja a román valuta nagy emelkedése a világpiacokon. Zürichben tegnaptól mára öt ponttal emelkedett a lej értéke. A tegnapi 2.47.50-es záróárfolyamról a mai nyitásban 2.52.50-re ugrott és ezt az árfolyamát a zárásban is megtartotta. Newyorkban, amelynek jegyzése sokkal irányítóbb, mint a párisi tőzsdéé egy és háromnegyed ponttal értékelte a lejt 47.75 centes kurzuson. Párisban 8.75 volt a lej árfolyama. A devizapiacra nagy bessz és izlettelenység volt. Bankkörök további lejemelkedést várnak.

HELYI VALUTAÁRAK. (Augusztus 26.) Francia frank 11.60, svájci frank 38.80, dollár 201, dinár 2.68, szokol 6.30, líra 9.32, angol font 940. **Kifizetések:** Budapest 365, Bécs 338, Prága 6.28, Zürich 38.70, Milano 9.28, London 935, Páris 11.50, Newyork 202, Belgrád 2.65.

ZÜRICHI NYITÁS. (Augusztus 26.) Amsterdam 206.87.50, Newyork 534, London 2395, Páris 28.75, Milano 23.61, Prága 16.02.50, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.59, Bucaresti 2.52.50, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0075.25.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Augusztus 26.) Amsterdam 206.87.50, Newyork 534, London 2398, Páris 28.85, Milano 23.61, Prága 16.02.50, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.59, Bucaresti 2.52.50, Varsó 0.0001.02.50, Bécs 0.0075.25.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Augusztus 26.) Kifizetések: Páris 11.37, London 937, Newyork 207,

Milano 9.34, Zürich 39.50, Bécs 0.030, Prága 6.30, **Valuták:** Angol font 935, francia frank 11.50, svájci frank 40, líra 9.20, dinár 2.55, dollár 205, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0027, szokol 6.25.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Augusztus 26.) Belgrád 953—960, Bucaresti 370—375, London 345—347000, Páris 4155—4185, Milano 3395—3415, Newyork 76850—77250, Prága 2302—2317, Bécs 108.30—108.90.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE ZÁRLAT. (Augusztus 26.) Magy. Hitel 566000, Osztrák Hitel 192 ezer, Salgó 575.000, Rima 126.000, Ganz Danubius 2.800.000. Köszén 2.960.000, Szlavónia 80.000, Schlök 54.250, Kereskedelmi Bank 1 millió 245.000, Csáky 13.500, Ofa 530 ezer, Hazai Takarékp. 3.650.000.

= Beszűntetett állami vasüzem. Bucarestből jelentik: A Le Maitreféle vasművek, amely a Resica és Astra-művek után az ország legnagyobb vasüzeme, beszűntette mozdonyjavító osztályát és munkásait elbocsátotta. A lap értesülése szerint az üzembeszűntetés oka az, hogy az állam nem respektálta a megkötött szerződéseket.

= Huszmillióes fizetésképtelenség Clujon. Cluj tudósítónk jelenti: A gazdasági válság újabb kolozsvári áldozata az Erdélyszerte ismert „Szilágyi Eleonora R. T.” likörgyár, amely a mai napon a clujai törvényszéktől a kényszeregyezési eljárás megindítását kérte. A vállalatnak aradi hitelezői is vannak és pedig Szerderit rt. 3560 lejjel, báró Nopcsa Elekné Ujarad 21430 lejjel, Gutl testvérek 45156 lejjel. A hitelezők összes követelése

sei 27 millió lejt tesznek ki, az aktívák összege 12 millió. A cég 25 százalékos egyezséget ajánl fel.

= A cluj (kolozsvári) mintavásár a kereskedelmi és Iparkamara közli: A folyó évi aug. 31. — szeptember 14. napjain tartandó cluj (kolozsvári) mintavásár látogatói részére a 75 százalékos vasúti menetdíj kedvezmény igénybevételére jogosító igazolványok a mai naptól kezdve korlátlan mennyiségben kaphatók. Az igazolványok a mintavásár területén lebélyegezendők, mert csak így érvényesek a visszautazásnál. Egy vásárigazolvány ára 7 lej.

Elfoglalta hivatalát Budapest új kormánybizosa.

(Budapest, augusztus 26.) Ripka Ferenc, a gázművek volt vezérigazgatója, Budapest székesfőváros most kinevezett kormánybizosa ma fogadta a polgármestert és az alpolgármestereket majd a sajtó képviselői előtt fejtette ki programját. A legégetőbb problémának az új kormánybiztos a főváros élelmezését tartja. Megengedhetetlen állapot szerinte, hogy a magyar agrártermékek Bécsben 50 és 100 százalékkal olcsóbbak, mint Budapesten. Sürgősnek tartja a közmunkák intenzív megindítását is, amit magánosok, az ipar, az állam és a főváros bevonásával kíván megoldani. Végül még hangsúlyozta, hogy minden tőrekvése az lesz, hogy céltudatos polgári munkát folytathasson.

A primadonna balesete.

Horváth Nusi súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Oradea-mareről jelentik: Sajnálatos baleset érte a napokban Horváth Nusi nagyváradi primadonnát aki az aradi színháznak is ünnepeelt primadonnája volt és akit családi kötelek fűznek Aradhoz. A művésznő két évvel ezelőtt — mint ismeretes — megbetegedett s egy időre bucsut mondott a színháznak, hogy hangszálait gyógykezeltesse. Ez sikerült is és Horváth Nusi gyógvultan utazott vissza Magyarországról. A biliarpüspöki állomás után a vonat lassítani kezdett, mire többen karambolt sejtettek és leugrottak a mozgó vonatról. A primadonna is követte ezeknek példáját, azonban oly rosszul sikerült az ugrás, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett. Beszállították Oradeamara, lakásán ápolták egy ideig, azonban tegnap komplikációk állottak be állapotában és a kórházba szállították. Dr. Nemes Sándor kórházi főorvos azonnal műtétet hajtott végre. A műtét sikerült és Horváth Nusi, kezelőorvosai véleménye szerint, rövidesen teljesen felgyógyul. A baleset nagy részvétet keltett a nagyváradi közönség körében.

Cenzurat: Prefectura Judeului.

Feladó szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

DADDY

a kis vándormuzsikus

JACKIE COGANNAL a csendagyermekkel
Ma szerdán utoljára az Urániában

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekápolópor, Höfer Baby creme. Kapható az összes patikában, drogeriákban és illatszertárakban

Figyelmeztetés!

Utlevél,
vizum
Ugyeköen legolósabb,

naponta
futárindítás

Weiss Dávid
Arad, Str. Mărășești Kossuth-u
Az Államrendőrség mellett.

Gyűjtő-
helyek

LOBL Hirlapiroda
Arad, Apollo mozival szemben.
WEINBERGER cipőüzlet.

Zürichi áráknál is többet fizetnek brilliáns, arany és ezüstért „CASA DE CEASURI SI BIJUTERIE“
(-) FEINER, Arad, Strada Bratianu No. 3. (-)

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

ERTESITÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

kereskedelmi és ingatlan forgalmi irodám Aradon.

Str. Eminescu Fehér Kereszt épületben **megnyitottam.**

Előjegyzésben magán- és bérházak, földbirtokok és szőlők. Az ingatlanok fényképei bármikor megtekinthetők. Nagyobb földbirtokok haszonbérbeadását közvetíttem.

Keresek előkelő vendim részére nagyobb bérházakat és földbirtokokat bármily nagyságban oladás vagy haszonbérbeadás végett.

Érdeklődőknek bármikor rendelkezésre állok és szíves megbízásukat kérve vagyok teljes tisztelettel.

Lazarovitz H. Lázár.

Kereskedelmi Ügynöksége

aradi fiók vezető

4816

Brassay Ernő.

Kabát és ruha varrást vállal **Lissem Sándor** angol francia divat-szalon Arad, Piața A. Iancu 2. Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Levelezés.

22 ÉVES BARNA FIU feltétlen urinó intím barátságát keresi, ki anyagi támogatásra nem reflektál. Leveleket „Diszkrét” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérék. 4818

Házasság.

HÁZASSÁGKÖZVETITÉSI ügyben méltóztassék lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten úri és diszkrét, előkelő irodájához fordulni, Budapest Népszínház-ucca tizenhat. Díjtalan felvilágosítás Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások Romániából, Magyarország, Slovenskóból, Jugoszláviából. 747

Alkalmazás.

KOMOLY, intelligens 25-30 év közötti nőt keresek 3 hónapos és 1½ éves leánykám mellé vidékre. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 700

KERESÜNK románul és magyarul beszélő könyv- és papirkereskedő segédt, kellő román könyvismerettel. Onisor könyvkereskedő Cluj. 4743

AZONNALI belépésre 2 irnokot Keresek Havi fizetés 1300 Lej 1450 Lei. Glogovati jegyző. 4806

FEHÉRNEMŰ varrást jutányosan vállalok. Férfi-ing 30 Lej Arad Piața Catedralei 6. Udvarban. 4807

MEGBIZHATO egészséges gyermek kertésznök keresek sürgősen két éves kis fiam mellé. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4809

PERZSA szőnyeghez 4 tanuló leány felvétetik Arad Str. Consistoriului 2 sz. alatt. 4817

MINDENES FÜZŐNŐ kis családhoz nagy fizetéssel felvétetik azonnalra Arad Str. Eminescu 8 I. em. 4813

PERFEKT pénztár és telefonkezelőnő román-német nyelvismertettel, kereskedelmi gyakorlattal állást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4812

JO írásu kintőőiu Oxigéngyárban felvétetik Arad Calea Aurel Vlaicu. 10111

HÁZVEZETŐNŐK, gazdasszonyok ajánlkozik magános urnőhöz vagy idősebb házaspárhoz középkorn urinó. Nagyon csekély fizetésre, inkább jó bánás módra reflektál. Csakis vidékre megy. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérék. 4828

JÓRAVALO szakácsnő kéttagu családhoz azonnalra felvétetik. Minerva győgtár, főtér. 10111

FIATAL asztalossegédek és gépmunkások azonnal felvétetnek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4825

TISZTESSÉGES mindenkes jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim Sándor hirlapiroda Arad. 10111

MUNKÁSNÖK felvétetnek Barthmes cukorkagyár Arad Str. Nicu Filipescu 40 (Florjan-ucca.) 4824

Lakás.

EGY kétágyas butorozott szoba kiadó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15083

LAKASOK, egy kettő és három szobások azonnal átadók Boross-ügynökségnél, Arad, Str. Consistoriului No. 9. (volt Batthyány-ucca.) 4826

HAROM SZOBÁS uccal lakásomat elcsérlőnem ugyancsak belvárosban 2-3 szobás lakásért. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4822

Vétel és eladás.

ORVOSI műszer szekrénynek is használható könyvszekrény, írósztal, könyvszekrény, börgarnitúra, salonok, fauteilkok, butorok, festmények, csillárok, szőnyegek, ezüst evőeszközök, ékszerek, disztárgyak stb. eladók. Arad Str. Consistoriului 12 (Batthyány-ucca) 23 I em. jobbra. 1000

ZONGORÁ félhosszu 20.000 Lejért eladó. Arad Str. Fatam (Fácán-u.) 11 sz. 4808

PERZSA és egyéb szőnyegek, butorokat, antik tárgyakat, ezüstműt, féműt, kézműkát, festményeket, disztárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-ucca.) I em. jobb. 1000

DANIS VIRUS, valamint Melsungeni patkány és egér typhus bacillusokat ajánl Dr. Földes győgszertár Arad. 14134

ELADO egyszemélyes világos hálószoba. Cim Arad Str. Ciorogarul (Vécsey ut 17. 4819

HASZNALT OLOM megvételre kerestök. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

KISEBBSZERŰ HAZ, mely áll 3 egy szoba konyhás lakásból 120.000 Lejért eladó. Egy szoba, konyha azonnal elfoglalható. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4502

BELVÁROSI magánház 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek, parkirozott udvar, májusban átvehető az egész lakás, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim Sándor hirlapiroda Arad. (Ügynökök kizárva) 10111

HÁZHELY Arad Calea Radnei végén sorosan olos n eladó „Victoria” dában Arad Piața Avram Iancu 16 4821

Üzletek.

JOFORGALMU hentes és mészáros üzlet kivándorlás miatt rövidesen átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4770

NAGY ÜZLETHELYISÉGEK a város legforgalmasabb helyén 2 szobás lakással bérebeadó. Bővebbet „Victoria” irodában, Arad, Piața Avram Iancu. 4820

Szőlővevők figyelmebe!

Musca-Maderaton 7 katasztrális hold szőlő 8 szobás kolnával, présház, istállóval, gyönyörű felszereléssel, 50.000 Lej teherrel, 350.000 Lejért eladó. Megbízott: 16040

„URANUL” iroda Arad, főpostával szemben.

Belvárosi uri magánház

átvehető 6 parkettás szoba, elő, fürdőszobás lakással, nyári szaléti, parkirozott udvar, külön gazdasági udvar, gyümölcsös kerttel, 900.000 Lejért eladó. Megbízott: 16049

„Uranul” iroda, Arad, főpostával szemben.

Töltse az utószezent VATA de JOS

(Alvácza)

kénés és szénsavas
S hégyógyfürdőn. S 4804

Szobaárakból szept. 1-től
:: tetemes engedmény. ::

Ne dobja el!

rossz villanyégőit, mert UJAKRA becserélheti Schwarz üvegesnél, Arad, Piața Plevnei I. (Arpad-tér). Üveg- és porcellán ragasztása felelősséggel. Százféle képkorrel-léc raktáron. Fel dolgozása 25% a napi áron alul. 4810

Ghiorecon (Gyorocon)

egy 2½ kisholdas szőlő, felszereléssel, 2 szobás, konyhás lakással, pincével,

ARADON egy kisebb bérház elfoglalható 2 szobás lakással, eladó.

Értekezhetni: HALMAY-nál, Arad, Str. Eminescu 9. 4815

Adok ezer Lejért

abonálva havonta, józú 4805

házi kosztot

ebédet és vacsorát, házon kívül is. LEOPOLD DEUTSCH vendéglős, Arad, Str. Sinaogogel (Ghorin Aron-u.) 2

Ha szép akar lenni, használd

Kulka-féle Lillomtelj-crém, Lillomtelj-szappant és Lillompuvert. Kapható kizárólag: Városló győgszertár a „Fekete Sas”-hoz, Timișoara, Str. Győgy-tér. 591

Ujságmakulatura

5 kgr.-os cső
:: magokban ::

kapható a kiadóhivatalban

Üzleteladás.

Vidéki megyei központi városban részvénytársaság áruüzletével felhagyva, eladóvá teszi:

textil- és bőrosztályainak

összes raktáron levő árut jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett, akár egy tételben, akár több nagy tételben. A bőrosztály főtéri üzlethelyiségének és a raktárnak komplett, modern 00 00 00 00

berendezései,

valamint irodai berendezések, pézszekrények stb. szintén eladó. A bőrosztályi üzlethelyiség és raktár 00 00

bérlete

egy évre átruházható, további időre tulajdonossal létesíthető megállapodás. 00 00 00

Cim: RADIO RECLAMA ROMANA S. A.-nál, CLUJ. 4484

Használt olom

megvételre kerestök.

Naponta indítunk futárt Clujra (Kolozsvár) Magyar és cseh vizumot Sándor (volt Kelet) Hirlapiroda, Arad, Bui. Regina Maria 10. Hajós győgtár mellett.